

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution

Priština, 1. mart 2019.

G. Pleurat Sejdiu, Predsednik
Lekarska Komora Kosova
Ul. Kosta Novaković
Kontejner br. 3, kancelarija br. 214
10000 Priština

PISMO PREPORUKE

Žalba br. 818/2018
NN
protiv
Lekarske Komore Kosova

Poštovani g. Sejdiu,

Institucija Ombudsmena (IO), u skladu sa članom 16, stav 1 Zakona br. 05 /L-019 o Narodnom Advokatu, 6. novembra 2018. godine, primila je žalbu protiv Lekarske Komore Kosova (KLK).

Prema informacijama dobijenim od žalioca, razumeli smo da je KLK, 5. jula 2018. godine, izdao Odluku br. 270/2018 o određivanju sistema administrativnih taksi. Dalje, žalilac je naveo da je ovom odlukom odlučeno da "administrativna taksa za pokretanje disciplinskog postupka protiv lekara iznosi 30 € (trideset evra)". Štaviše, žalilac tvrdi da takva odluka krši ljudska prava, jer obaveza plaćanja poreza postaje prepreka za pacijente da podnesu žalbu kada smatraju da su im povređena zdravstvena prava od strane lekarskog osoblja.

U vezi ovog pitanja, Ombudsman je 4. decembra 2018. godine uputio pismo i zatražio informacije od LKK o pravnoj osnovi i svrsi predmetne odluke.

Dana 7. decembra 2018. godine, LKK je odgovorio i obavestio da se Odluka br. 270/2018 o određivanju sistema administrativnih taksi zasniva na članu 19, stav 1, podstavovi 1.12 i 1.13 Zakona br. 04 /L-150 o Komorama zdravstvenih profesionalaca (u daljem tekstu: *Zakon o komorama zdravstvenih profesionalaca*), kao i u članu 22, stav 1, podstavovi 1.12 i 1.13 Statuta LKK-a (u daljem tekstu: *Statut*).

Ombudsman primećuje da član 19 Zakona o komorama zdravstvenih profesionalaca određuje nadležnosti Skupštine, dok stav 1, podstav 1.12 i podstav 1.13. utvrđuju sledeće: "...*visinu članarine za članove Komore; (1.12);*

“...utvrđuje visinu naknade (takse) za članove Komore, taksu za licenciranje i ponovno licenciranje kao i visinu takse za izdavanje uverenja, potvrda i druga dokumenta za koje Komora vodi službenu evidenciju” (1.13).

Ombudsman primećuje da član 22 Statuta određuje *nadležnosti Skupštine*, dok stav 1, podstavovi 1.12 i 1.13 utvrđuju sledeće:

“... visinu članarine za članove KKK-a” (1.12);

“...visinu naknade (takse) za članove LKK, taksu za licenciranje i ponovno licenciranje kao i visinu takse za izdavanje uverenja, potvrda i druga dokumenta za koje LKK vodi službenu evidenciju” (1.13).

Ombudsman ovom prilikom skreće pažnju na Ustav Republike Kosovo, Zakon br. 05 /L-031 o opštoj administrativnoj proceduri, Zakon br. 2004/38 o pravima i odgovornostima građana u zdravstvenoj zaštiti, kao i na administrativno uputstvo 15/2013 Povelja o pravima i odgovornostima pacijenta.

Ustav Republike Kosovo, član 32, utvrđuje: *“Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način..”*

Zakon br. 05/L-031 o Opštem Administrativnoj Proceduri, član 13, sadrži *“Načelo prava na pravna sredstva”*, prema kojem, *“svako lice ima pravo na pravna administrativna (...), protiv određenog administrativnog delovanja ili ne-delovanja javnog organa koji krši određeno pravo (...)”* dok član 12 sadrži *“Princip ne plaćanja procedure”* prema kojem, stav 1 utvrđuje: *“Za stranku administrativni postupak je besplatan (...)”*.

Štaviše, Zakon br. 2004/38 o pravima i odgovornostima građana u zdravstvenoj zaštiti, član 24, reguliše pravo na žalbu, prema kojem utvrđuje:

“Građanin ima pravo da podnese žalbu u vezi sa zdravstvenom uslugom pruženom u instituciji zdravstvene zaštite, najkasnije u roku od 60 dana od dana kad se dogodio incident.” (24.1.)

“Institucija zdravstvene zaštite je dužna da ispita navode iz pritužbe i da o svojim zaključcima napismeno obaveste građanina, u roku od 10 radnih dana.” (24.2).

Administrativno uputstvo 15/2013 Povelja o pravima i obavezama pacijenata, Dodatak 1, član 13, utvrđuje:

“Svaki građanin polaže pravo na pritužbu u svakoj prilici u kojoj doživi fizičku, moralnu i psihološku povredu, tako da građanin polaže pravo na odgovor podnete žalbe..”

Ombudsman navodi da je pokretanje disciplinskih postupaka protiv zdravstvene ustanove upravni postupak, koji se može regulisati unutrašnjim pravilima, međutim ta pravila moraju biti u potpunosti u skladu sa opštim zakonskim odredbama.

Kao što je gore navedeno, Zakon o opštoj administrativnoj proceduri utvrđuje *“Za stranku administrativni postupak je besplatan (...).”*

Ombudsman smatra da svaka obaveza građana da plaćaju naknadu za podnošenje žalbe zdravstvenoj ustanovi predstavlja povredu ustavnog prava za korišćenje pravnih sredstava i krši odredbe Zakona o opštoj administrativnoj proceduri i krši pravo za podnošenje žalbe koja je garantovana odredbama Zakona br. 2004/38 o pravima i obavezama građana i zdravstvenu zaštitu i administrativnim uputstvom 15/2013 Povelje o pravima i obavezama pacijenta.

Na osnovu gore navedenih odredbi, Ombudsman procenjuje da pacijenti treba da budu slobodni da podnesu žalbe zdravstvenoj instituciji/osoblju zdravstvene institucije ako smatraju da su njihova prava povređena.

Ombudsman ocenjuje da je pravna osnova na koju se zasniva Odluka br. 270/2018 o određivanju sistema administrativnih taksi ne sadrži nikakvu odredbu koja dozvoljava LKK-u utvrđivanje tih pravila koja su u suprotnosti sa gore navedenim ustavnim i zakonskim odredbama.

Narodni advokat zaključuje da LKK može odrediti bilo kakve tarife za članove LKK-a, međutim ni pod kojim okolnostima ne može ograničiti građanima podnošenje žalbi protiv osoblja zdravstvenih institucija plaćanjem takse.

Ombudsman naglašava da građanima treba omogućiti da slobodno podnose žalbe protiv osoblja zdravstvene institucije ako smatraju da su im povređena prava koja su zagarantovana Ustavom i zakonima.

Shodno tome, Ombudsman:

PREPORUČUJE

Lekarskoj Komori Kosova

- 1. Da odmah suspenduje sprovođenje stava 8 (osam) Odluke br. 270/2018 o određivanju sistema administrativnih taksi od 7. jula 2018. godine.***
- 2. Da izmeni Odluku br. 270/2018 o određivanju sistema administrativnih taksi, od 7. jula 2018. godine, brisanjem stava 8 (osam) u celosti, koji predviđa: "Administrativnu taksu za pokretanje disciplinskog postupka protiv lekara u iznosu od 30,00 (trideset) evra."***

U skladu sa članom 132. stav 3. Ustava Republike Kosovo ("Bilo koji drugi organ ili institucija, koja sprovodi legitimnu vlast u Republici Kosovo je dužna da odgovori na zahteve Ombudsmana i da mu/joj predstavi sva dokumenta i informacije koje su od njega zatražena u saglasnosti sa zakonom.") i članom 28 Zakona br. 05 /L-019 o Narodnom advokatu ("Autoriteti, kojima je Narodni Advokat uputio preporuke, zahtev ili predlog za preduzimanje konkretnih mera, uključujući i disciplinske mere, treba da odgovore u roku od trideset (30) dana. Odgovor treba da sadrži razloge u pisanoj formi o preduzetim radnjama u vezi

navedenog pitanja. “), molimo vas da nas informišete o akcijama koje ćete preduzeti u vezi sa ovim pitanjem.

S poštovanjem,

Hilmi Jashari
Ombudsman